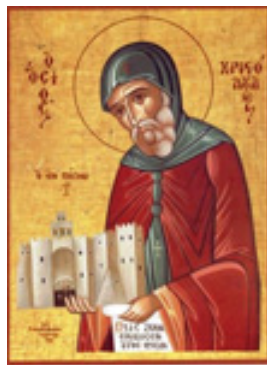

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Όσιος Χριστόδουλος ο θαυματουργός, «ὁ ἐν Πάτμῳ»

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/3423/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχόν ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 4/6/2011 2:52:00 μμ

Δημιουργία εγγράφου: 15/06/2026 00:21:44

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 16 Μαρτίου εκάστου έτους.

Ιερά Λείψανα: Το Λείψανο του Αγίου βρίσκεται αδιάφθορο στη Μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου Πάτμου.

Ημ/νια Βίου: 4/6/2011 2:52:00 μμ

Βιογραφία

Μέγας μὲν Ἀντώνιος ἀρχὴ Πατέρων.
Θεῖος δὲ Χριστόδουλος, ἔνθεον τέλος.
Χριστόδουλον δεκάτερον καθ' ἕκτην, εἰς Ὀλύμπω.

Ο Ὅσιος Χριστόδουλος γεννήθηκε σε μία κωμόπολη κοντά στη Νίκαια της Βιθυνίας γύρω στο 1020 μ.Χ. Το κοσμικό του όνομα ήταν Ιωάννης. Από πολύ νέος επιθύμησε να εγκαταλείψει τον κόσμο και ν' αφοσιωθεί στην μοναχική ζωή. Ξεκίνησε από κάποια Μονή στον Όλυμπο της Βιθυνίας, όπου μετά από λίγο καιρό εκάρη Μοναχός.

Από εκεί θα ματαβεί στους Αγίους Τόπους και για μικρό διάστημα θα μονάσει σε κάποιο ερημικό μέρος εκεί. Οι επιδρομές όμως των Σαρακηνών αναγκάζουν τους Μοναχούς να εγκαταλείψουν εκείνα τα μέρη και έτσι επανέρχεται στην Μικρά Ασία και εγκαθίσταται στο Όρος Λάτρος της Μυσίας. Εκεί διέπρεψε σ' όλες τις αρετές και οι Μοναχοί των εξέλεξαν πρώτον επιστάτη με το αξίωμα του Αρχιμανδρίτη, γεγονός που του έδωσε και το προσωνύμιο του Λατρηνού. Οι επιδρομές όμως των Μουσουλμάνων τον αναγκάζουν σε φυγή και από το Λάτρος.

Αναζητώντας τόπο ασκήσεως ο Ὅσιος φτάνει στη Στρόβιλο, μια θαλάσσια περιοχή στα παράλια της Μικράς Ασίας. Εκεί θα μείνει για λίγο καιρό, γιατί μια νέα επιδρομή θα τον αναγκάσει να διαφύγει στη Λέρο και στη συνέχεια στην Κώ, όπου και θα ιδρύσει Μονύδρια. Οι διαφορές όμως με τους εκεί κατοίκους θα τον καταστήσουν ανέστιο και αυτή τη φορά.

Ύστερα από περιπλήσεις στα γύρω νησιά φτάνει στην Πάτμο, στην οποία γοητεύεται από την ησυχία και την ηρεμία της. Αμέσως φεύγει για την Κωνσταντινούπολη και ζητά από τον Αυτοκράτορα Αλέξιο Α' τον Κόμνηνο την άδεια «ίνα φροντιστήριον των ψυχών καταστήση ταύτην». Ο Αυτοκράτορας με Χρυσόβουλλο του παραχωρεί την Πάτμο και τα γύρω νησιά μαζί με εργάτες και χρήματα. Με την εγκατάσταση του στην Πάτμο ο Ὅσιος ξεκινά το χτίσιμο Μοναστηριού τιμώμενο επ' ονόματι του Θεολόγου. Οι επιδρομές όμως των Μουσουλμάνων δεν θα τον αφήσουν ήσυχο ούτε αυτή τη φορά.

Ο Ὅσιος αφήνει την Πάτμο και καταφεύγει στην Εύβοια κατά το έτος 1092 μ.Χ.

Η διαμονή του Οσίου Χριστοδούλου στην Εύβοια ήταν σύμφωνα με επιστημονικές έρευνες μικρής διάρκειας. Υπάρχει η πληροφορία ότι ένας ευσεβής και πλούσιος κάτοικος του Ευρίπου προσέφερε την πολυτελή οικία του στον Ὅσιο, ο οποίος την ανέδειξε σε μοναστήρι, αν και οι φροντίδες του Οσίου, εξαιτίας της μεγάλης περιουσίας του μοναστηριού στην Πάτμο, απαιτούσαν την παραμονή του όχι στην έρημο αλλά κοντά στον κόσμο. Εξάλλου, στην Εύβοια ανέκαθεν υπήρχε παράδοση, σύμφωνα με την οποία ο Ὅσιος Χριστόδουλος παρέμεινε ασκητεύοντας στο σπήλαιο στο δυτικό άκρο της κωμόπολης Λίμνη (Ελύμνιον).

Ο Ὅσιος κατά την διαμονή του στον Ευρίπο συνέταξε την «Διαθήκη» και τον «Κωδίκελλό» του (Μάρτιος 1093). Τη Διαθήκη αυτή, για να έχει ισχύ, την υπογράφουν επτά αξιωματούχοι της επισκοπικής αρχής και της πόλεως Ευρίπου (Χαλκίδος), ήτοι Λέων πρεσβύτερος και σακελλάριος της πόλεως Ευρίπου, Ιωάννης πρεσβύτερος και νοτάριος της καθέδρας Ευρίπου, Μιχαήλ.... της καθέδρας Ευρίπου, Βασίλειος ο ευτελής διάκονος.... και νοτάριος Ευρίπου κ.α.

Ειδικότερα ο Μητροπολίτης Ρόδου Ιωάννης, στο έργο του «Βίος και Πολιτεία τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου» εξιστορεῖ την διαμονή και την κοίμηση του Οσίου Χριστοδούλου στον Εύριπο, που συνέβη το έτος 1093 μ.Χ., όπως και την ανακομιδή του ιερού λειψάνου του και τη μεταφορά του στην Πάτμο, αναγράφοντας τα εξής:

«Και φθάνουν εκεί ο Ὁσίος μαζί με την αδελφότητα, εκεί όπου το νερό της θάλασσας εισρέει προς τα έξω και πάλι οπισθοχωρώντας δημιουργεί κάποιο στενό θαλάσσης, που οι αρχαίοι το ονόμασαν πορθμό του Ευρίπου. Και εκεί λοιπόν, αφού έγινε το αντικείμενο του θαυμασμού όλων και αφού αξιώθηκε την πρέπουσα τιμή, σαν να ήταν Ἄγγελος σε θνητό σώμα, νοθετούσε το ποίμνιό του, για να μη δυσφορεῖ στις συχνές μετακινήσεις, ούτε να αντιστέκεται ανόητα στις βουλές του Θεού, που οικονομεί τα πάντα εν σοφία. Αλλά ένας από τους μοναχούς, επειδή δεν υπέμενε τις κακουχίες, ούτε το στριφνό και το επίπονο της αρετής, όπως ο Ιούδας από τους δώδεκα αναχώρησε από την ομήγυρη των αδελφών και την πνευματική εκείνη συγκέντρωση την αντικατέστησε με κήπο, που νοίκιασε. Και, καθώς ο διάβολος εισήλθε στον Ιούδα και τον ώθησε στην προδοσία, με τον ίδιο τρόπο και πονηρό δαιμόνιο βασάνιζε τον μοναχό που είχε αποσπασθεί από την αδελφότητα και ανακοινώνεται στον πατέρα η ασθένεια του μικρόψυχου αδελφού. Εκείνος, πράος και ανεξίκακος, δίνοντας τόπο στην οργή, αφού πήρε το ιερό Ευαγγέλιο, έρχεται το βράδυ προς τον μαινόμενο και παράφρονα, διαβάζει τα λόγια του Αγίου Πνεύματος για ασθενή και αμέσως βελτιώνεται η θέση του αρρώστου, ο οποίος δεν επιθυμούσε πλέον να ασχολείται με την φύτευση δένδρων και την άρδευση κήπων, αλλά προθυμοποιείται για την καλλιέργεια της γης της αρετής, επανερχόμενος με αυτόν τον τρόπο και πάλι στην ποίμνη, από την οποία κακώς προηγουμένως είχε αποκοπεί. Μετά την πάροδο μικρού χρονικού διαστήματος, προφητεύει σε όσους τον ακολουθούσαν ότι θα αποδημήσει προς τον Κύριο, ότι οι Αγαρηνοί δεν θα κατοικήσουν μέχρι τέλους στα νησιά και ότι ο επιστήθιος φίλος του δεν θα αδιαφορήσει γι' αυτούς, αλλά ότι μόλις καταπαύσει η θαλασσοταραχή, θα επανέλθουν και πάλι στο πνευματικό μαντρί. Παρακαλεί λοιπόν να παραλάβουν μαζί τους το νεκρό σώμα του από την ξένη αυτή γη και να το τοποθετήσουν στο ναό, για τον οποίο μόχθησε πολύ. Αυτά, αφού προείπε σε όσους συναναστρεφόταν και καθαγίασε τους πάντες με αποχαιρετιστήρια λόγια, παρέδωσε το πνεύμα του στον Θεό, την 16η Μαρτίου. Ταυτόχρονα με την εκπλήρωση της προφητείας και την εξαφάνιση των πειρατών από τη θάλασσα με την δύναμη του άρχοντος, οι καλοί μαθητές του θυμόντουσαν την προφητεία του ενάρτου ποιμένα και ετοιμάζονταν να αποπλεύσουν. Επειδή όσοι κατοικούσαν τη χώρα εκείνη άκουσαν ότι θα στερούνταν το τίμιο εκείνο σώμα, αφού συγκεντρώθηκαν από τα γύρω μέρη, έλεγαν απροκάλυπτα, ότι με κανένα λόγο δεν θα το επέτρεπαν αυτό. Γιατί νόμιζαν ότι θα ήταν ανόητο και εξ' ολοκλήρου ασύνετο, να επιτρέψουν σε άλλους να το μετακομίσουν όπου ήθελαν, επειδή (ο Ὁσίος) ήταν γι' αυτούς σωτήρας, ιατρός και θεραπευτής κάθε αρρώστιας. Γι' αυτό με αυστηρότητα φρουρούσαν τον νεκρό. Αλλά δεν έπρεπε να διαψευσθεί η προφητεία του μάκαρος. Γι' αυτό και αφού πλέον είχε προχωρήσει η νύχτα, ξεφεύγοντας από την προσοχή των φρουρών, μεταφέροντας τον νεκρό στους ώμους τον επιβιβάζουν σε πλοίο και, αφού έτυχαν νηνεμίας, φθάνουν στο νησί, αποβιβάζουν με μεγαλοπρεπή πομπή το ιερό σκήνος υμνολογώντας τον Θεό και ευωδιάζοντας τον αέρα με αρώματα. Και τώρα άρτιο και σώο κείται το σκήνωμα στο ναό του Αποστόλου και αναβλύζει πηγές θαυμάτων και όσοι με πίστη το αγγίζουν αισθάνονται κάποια οσμή μύρου και με μόνη την αφή καθαγιάζονται και απελευθερώνονται από κάθε σωματική βλάβη».

Από τα όσα συνέγραψε ο Ὁσίος Χριστόδουλος διασώθηκαν τα εξής: «Υποτύπωσις ἦτοι διάταξις γενομένη πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ μαθητᾶς ἐν τῇ ἐν Πάτμῳ ἰδία αὐτοῦ μονῇ», η προαναφερθείσα «Διαθήκη» και ο «Κωδίκηλλος».

Το λείψανο του Οσίου και φυλάσσεται ως σήμερα στο μικρό φερόνυμο Παρεκκλήσιο του Οσίου Χριστοδούλου, στη Νοτιοδυτική πλευρά του Καθολικού της Μονής Πάτμου.

Λειτουργικά κείμενα

Απολυτίκιον

Ήχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῆς Νικαίας τὸν γόνον καὶ τῆς Πάτμου τὸ καύχημα καὶ τῶν μοναζόντων τὸ κλέος θεοφόρον Χριστόδουλον τιμήσωμεν ἐν ὕμνοις ἀδελφοί, τὸ σκῆνος προσπτυσσόμενοι αὐτοῦ, ἵνα λάβωμεν τὴν ἴασιν τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων κράζοντες. Δόξα τῷ δεδοκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα.

Ἄτερον Ἀπολυτίκιον

Ήχος β'.

Τοῖς τῶν δακρύων σου ὄμβροις, πάτερ Χριστόδουλε, τῶν νοσημάτων ἐξαίρεις τὸν καύσωνα· διό σε πιστῶς ἱκετεύομεν, ἐπερχομένων παντοίων κακῶν ἡμᾶς λύτρωσαι, πρεσβεύων ἀπαύστως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Ἄτερον Ἀπολυτίκιον

Ήχος γ'. Μέγαν εὖρατο ἐν τοῖς κινδύνοις.

Μέγα εὖρέ σε ἡ Πάτμος κλέος, παμμακάριστε ποιμὴν πατέρων· ὡς γὰρ διήλθες ὁδὸν τῆς ἀσκήσεως, τοῦ ἀκροτάτου τέλους ἐπέτυχες καὶ παρρησίας οὐδόλως διήμαρτες πάτερ, ὅσιε Χριστόδουλε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον

Ήχος πλ. δ'. Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ.

Τῷ ἐκ τοῦ κόσμου τῆς δεινῆς ματαιότητος ταῖς διδαχαῖς σου ταῖς σεπταῖς ποιμνὴν ἐλάσαντι, ἀναγράφομεν οἱ παῖδες σου ὕμνον σοι, μάκαρ. Ἄλλ' ὡς ἔχων παρρησίαν πρὸς τὸν Κύριον, ἐκ παντοίων ἡμᾶς λύτρωσαι κολάσεων, ἵνα κράζωμεν· Χαίροις, πάτερ Χριστόδουλε.

Ἄτερον Κοντάκιον

Ήχος δ'. Επεφάνης σήμερον.

Τὸ σεπτὸν σου λείψανον τοῖς προσκυνοῦντας σχετικῶς ἐκ πίστεως φύλαττε, πάτερ, ἀσινεῖς, ταῖς πρὸς Θεὸν ἱκεσίαις σου, ὅσιε πάτερ θεόφρον Χριστόδουλε.

(Ποίημα τοῦ ἀββᾶ Ἀπολλῶ)

Ὁ Οἶκος

Ἄγγελος ἄλλος ὤφθης ἐπὶ γῆς, θεοφόρε, βιώσας ἐγκρατῶς ὑπὲρ λόγον καὶ τοῖς ἐπουρανίοις χοροῖς συνηρίθμῃσαι τανῦν, τρισμακάριστε· διὸ ἀννουοῦντες βοῶμέν σοι θερμῶς τοιαῦτα·

Χαίροις ἀστήρ τῆς ἑώας ἐκλάμπας.

Χαίροις φωστήρ τους ἐν Πάτμῳ αὐγάσας.

Χαῖρε τῶν ἐν βάθει παθῶν ἢ ἀνάκλησις.

Χαῖρε τῶν ἐν ζόφῳ κακίας ἢ λύτρωσις

Χαῖρε ἐλκῶν πρὸς μετάνοιαν ταῖς τῶν λόγων διδαχαῖς.

Χαῖρε ἄγων πρὸς ἀπάθειαν ταῖς τοῦ βίου ἀγωγαῖς.

Χαῖρε, ὅτι ὑπάρχεις ὁδηγὸς μοναζόντων.

Χαῖρε, ὅτι τυγχάνεις ἰατρὸς ἀσθενούντων.

Χαῖρε σωτὴρ ἀνθρώπων θερμότατε.

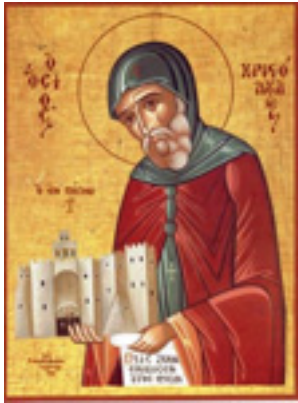
Χαῖρε φωστήρ σῶν, παίδων λαμπρότατε.

Χαῖρε, δι οὗ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη.

Χαῖρε, δι' οὗ ὁ ἔχθρὸς κατησχύνθη.

Χαίροις, πάτερ Χριστόδουλε.

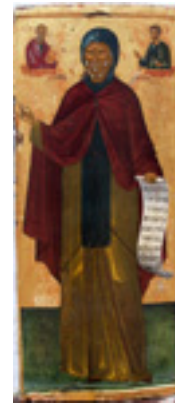
Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Όσιος Χριστόδουλος ο
θαυματουργός, «ό έν Πάτμω»

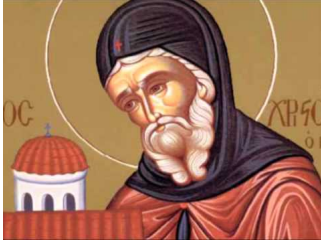

Όσιος Χριστόδουλος ο
θαυματουργός, «ό έν Πάτμω»

Όσιος Χριστόδουλος ο
θαυματουργός, «ό έν Πάτμω»

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ακούστε το απολυτίκιο!

Σχετικές συνδέσεις

1. [Ανακομιδή του Ιερού Λειψάνου του Οσίου Χριστοδούλου του Θαυματουργού](#)
2. [Σύναξις των εν Πάτμω Αγίων](#)
3. [Σύναξις των εν Δωδεκανήσω Αγίων](#)
4. [Σύναξη πάντων των Ευβοέων Αγίων](#)

Παραπομπές

1. [Ιερά Μονή Πάτμου](#)
2. [Agio Oros \(Athos\)](#)
3. [ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ - ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ INTERNET](#)
4. [Ιερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης](#)
5. [VOUTSINASILIAS](#)
6. [ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ](#)